

22. Festiwal Filmu Niemego
EKSPRESJA
2-5 grudnia 2021

PROGRAM:

CZWARTEK, 2 GRUDNIA | THURSDAY, DECEMBER 2

19.00 POKAZ INAUGURACYJNY | OPENING SCREENING
KOBIETA NA KSIĘŻYCU | WOMAN IN THE MOON | FRAU IM MOND
(Fritz Lang) DE 1929, 170'

MUZEUM SZTUKI I TECHNIKI JAPOŃSKIEJ MANGGHA (ul. M. Konopnickiej 26)

Film mistrza niemieckiego kina, Fritza Langa. Wyprawa na Księżyc w poszukiwaniu złóż złota zamienia się w walkę o przetrwanie. Spektakularna mieszanka filmu szpiegowskiego, science fiction i melodramatu, uważana za ostatni wielki niemy film niemieckiej kinematografii.

A film by German film master, Fritz Lang. The first lunar expedition in search of gold turns into a fight for survival. Spectacular mixture of an espionage story, science fiction and melodrama, regarded as the last great German silent film.

muzyka na żywo | live music: SARAPATA & Marcela Rybska

Po seansie - lampka wina! | Cocktail after the screening!

Partner: Goethe-Institut w Krakowie

PIĄTEK, 3 GRUDNIA | FRIDAY, DECEMBER 3

20.00 KOBIETA ZNIKĄD | THE WOMAN FROM NOWHERE | LA FEMME DE NULLE PART
(Louis Delluc) FR 1922, 66'

KINO KIJÓW (Al. Zygmunta Krasińskiego 34)

Kobieta wraca po latach do rodzinnego domu, który opuściła w poszukiwaniu miłości. Czy dziewczyna, która tam teraz mieszka, powtórzy jej los? Pełen melancholii wizualny poemat autorstwa Louisa Delluca – najwybitniejszego twórcy francuskiego impresjonizmu filmowego.

A woman goes back to her old house, which she had left many years before in search of love. Will the girl - who lives there now - share the same fate? A visual poem, filled with melancholy, by Louis Delluc, master of French impressionism.

muzyka na żywo | live music: Hania Rani & Dobra Czochoer
Współorganizator: Krakowskie Biuro Festiwalowe

SOBOTA, 4 GRUDNIA | SATURDAY, DECEMBER 4

15.00 GABINET DOKTORA CALIGARI | THE CABINET OF DR. CALIGARI | DAS CABINET DES DR. CALIGARI
(Robert Wiene) DE 1920, 71'

Utrzymana w klimacie fantastycznego koszmaru, alegoryczna historia o demonicznym doktorze Caligari i jego medium. Kamień milowy w dziejach horroru, a zarazem

czołowy przedstawiciel filmowego ekspresjonizmu niemieckiego, z imponującą scenografią i wspaniałymi kreacjami aktorskimi.

Created in the style of a nightmare, an allegorical story about a mysterious doctor Caligari and his medium. A milestone in the history of horror and the most renowned example of German expressionism. Impressive set design and great acting.

muzyka na żywo | live music: Wassim Ibrahim/Kamil Kruk/Ethan Smith/Szymon Madej

Partner: Goethe-Institut w Krakowie

18.00 MOCNY CZŁOWIEK | A STRONG MAN
(Henryk Szaro) PL 1929, 88'

Psychologiczny dramat ukazujący kolejne etapy moralnego upadku artysty. Adaptacja powieści Stanisława Przybyszewskiego, formalnie nawiązująca do niemieckiego ekspresjonizmu. Jeden z ostatnich polskich filmów epoki kina niemego, przez niemal 70 lat uważany za zaginiony.

A psychological drama showing the consecutive stages of the artist's moral decline. Film adaptation of Stanislaw Przybyszewski's novel, formally resembling German expressionism. One of the last Polish films of the silent era, considered missing for more than 70 years.

zarejestrowana muzyka | recorded music: Kixnare

Projekt został zrealizowany ze środków pochodzących z programu „Stypendium dla osób zajmujących się twórczością artystyczną, upowszechnianiem kultury oraz opieką nad zabytkami”.

Partner: Filmoteka Narodowa - Instytut Audiowizualny

20.30 MĘCZEŃSTWO JOANNY D'ARC | THE PASSION OF JOAN OF ARC | LA PASSION DE JEANNE D'ARC

(Carl Theodor Dreyer) FR 1928, 81'

MUZEUM SZTUKI I TECHNIKI JAPOŃSKIEJ MANGGHA (ul. M. Konopnickiej 26)

Przejmujący zapis ostatniego dnia życia Joanny d'Arc (Renée Falconetti) skazanej na śmierć na stosie. Apogeum artystycznych możliwości niemego kina, którego kluczowym środkiem wyrazu są twarze bohaterów filmowane w białej, niemal abstrakcyjnej przestrzeni.

A moving record of the very last day of the life of Joan of Arc, national heroine of France sentenced to die at the stake. Carl-Theodor Dreyer's restored masterpiece. His camera captured the essence of characters through their faces - by using close-ups filmed in the abstract space.

muzyka na żywo | live music: Resina & Mateusz Rychlicki

Partner: Instytut Francuski w Polsce

23.00 AFTERPARTY W KLUBIE BETEL

(pl. Szczepański 3)

ALICJA W KRAINIE CZARÓW | ALICE IN WONDERLAND

(W.W. Young) USA 1915, 42'

Wstęp wolny | Free entrance.

Trzecia w historii filmowa adaptacja fantastycznej powieści Lewisa Carrolla. Starannie zaprojektowane kostiumy i oryginalna scenografia.

The third adaptation of Lewis Carroll's fantasy novel in film history. Carefully designed costumes and original stage design.

muzyka na żywo | *live music*: **Virtual Geisha**

NIEDZIELA, 5 GRUDNIA | **SUNDAY, DECEMBER 5**

11.00 BARANKI W NIEMYM KINIE

Pokaz filmu z muzyką na żywo i warsztaty dla dzieci.
Silent film with live music and workshops for kids.

13.00 EKSPRESJA NA SZKLE - WARSZTATY: | *EXPRESSION ON THE GLASS - WORKSHOP FOR ADULTS*

DZIKIE WINO WINE BAR (Rynek Główny 27)

Wstęp wolny. Obowiązują zapisy | *Free entrance. Subscriptions apply*

15.00 ASSUNTA SPINA | *ASSUNTA SPINA*
(Francesca Bertini, Gustavo Serena) IT 1915, 61'

Cenny zabytek włoskiego kina. Osadzony w Neapolu realistyczny melodramat ze znakomitą - naturalną i pozbawioną przesady - rolą ówczesnej diwy, Franceski Bertini, która odpowiada również za reżyserię filmu.

Realistic melodrama set in 1910s Napoli starring one of Italian cinema's greatest silent divas - Francesca Bertini who also co-directed the movie. Restored version with the original colour tinting.

muzyka na żywo | *live music*: **Mateusz Pałka**
Partner: Fondazione Cineteca di Bologna

17.15 OPIUM | *OPIUM*
(Robert Reinert) DE 1919, 92'

Angielski lekarz wyrusza do Chin i Indii, aby zbadać skutki działania opium. Imponujący wizjonerskimi zdjęciami (głębka ostrości!) psychodeliczny film zapomnianego niemieckiego reżysera, Roberta Reinerta.

An English professor travels to China and India to research the effects of taking opium. A psychedelic movie using visionary cinematic language (depth of field!) directed by forgotten filmmaker Robert Reinert.

muzyka na żywo | *live music*: **Maciej Trifonidis / Alex Roth / Miłosz Skwirut**
Partner: Goethe-Institut w Krakowie

20.00 CIENIE | *WARNING SHADOWS* | *SCHATTEN - EINE NÄCHTLICHE HALLUZINATION*
(Arthur Robison) DE 1923, 85'

Wybitny niemiecki film ekspresjonistyczny, opowiadający historię wyłącznie obrazem (jest pozbawiony plansz z napisami!). Wystawne przyjęcie, zazdrosny mąż, figlarna żona, zdumieni goście i teatr cieni. Opowieść o tym, co mogłoby się wydarzyć - a może już się wydarzyło?

An exceptional German expressionist film, telling the story only with images (no intertitles!). A lavish party, a jealous husband, a flirtatious wife, amazed guests and a shadow theatre. A tale of what could happen - or maybe has already happened?

muzyka na żywo | live music: Eta Hox & Pruski
Partner: Goethe-Institut w Krakowie

CENY BILETÓW:

Filmy z muzyką na żywo | *Films with live music*: **32 PLN | 25 PLN**

Film bez muzyki na żywo | *Film without live music*: **20 PLN**

Hania Rani & Dobrawa Czocher - Kobieta znikąd | *La femme de nulle part*: **60 PLN**

Baranki w niemym kinie | *Kids screening*: **20 PLN**

Ekspresja na szkle - warsztaty dla dorosłych | *Expression on the glass - workshop for adults*: **wstęp wolny | free entrance**

Afterparty w Klubie Betel | *Afterparty at Betel Club*: **wstęp wolny | free entrance**

KARNET (7 seansów) | **Entry pass** (7 screenings): **130 PLN***

(Aby zakupić karnet online, prosimy o kontakt: kasa@kinopodbaranami.pl)

* *Karnet nie obejmuje pokazu Hania Rani & Dobrawa Czocher - Kobieta znikąd*
| *Excluding La femme de nulle part*

OPISY FILMÓW:

KOBIETA ZNIKAŁ | *LA FEMME DE NULLE PART*

reż. Louis Delluc, Francja 1922, 66'

Okolice Genui. Pięćdziesięcioletnia kobieta, naznaczona życiem pełnym rozczarowań i żalu, wraca do miejsca, w którym mieszkała wiele lat wcześniej, by ożywić szczęśliwsze wspomnienia. Spotyka tam młodą żonę i matkę, która - podobnie jak ona przed laty - planuje odejść od swojej rodziny...

Kobieta znikąd to hipnotyzujący dramat budujący fascynującą paralelę między losami dojrzałej kobiety wracającej w rodzinne strony a młodą dziewczyną zastanawiającą się nad swoją przyszłością.

W filmie Louisa Delluca - najwybitniejszego twórcy francuskiego impresjonizmu filmowego - szczęście jest ułudą, a marzenia szybko weryfikowane są przez rzeczywistość. Rozczarowana i rozgoryczona bohaterka ma świadomość iluzoryczności dawnych marzeń, które nie przyniosły jej prawdziwego spełnienia. Przepętniająca film atmosfera melancholii osiągnięta została za pomocą ekspresyjnej, lecz nie przesadzonej gry aktorskiej (w roli głównej wystąpiła Ève Francis - muza i żona reżysera), retrospekcji, zbliżeń i onirycznych zdjęć.

Film prezentowany z polskimi i angielskimi napisami.

Kopia pochodzi ze zbiorów Gaumont.

KOBIETA NA KSIĘŻYCU | *FRAU IM MOND*

reż. Fritz Lang, Niemcy 1929, 170'

Ostatni niemy film mistrza niemieckiego kina, Fritza Langa (*Metropolis*, *Zmęczona śmierć*, *M – Morderca*). Podobnie jak dwa lata młodsze *Metropolis* jest adaptacją powieści ówczesnej żony reżysera, Thei von Harbou (również autorki scenariusza). Film bywa uznawany za pierwszą poważną produkcję science-fiction (po bajkowej *Podróż na Księżyc* Mélièsa).

Profesor Georg Manfeldt (Klaus Pohl) wraz ze współpracownikami planuje zbudować statek kosmiczny by polecieć na Księżyc w poszukiwaniu złóż złota. Wyprawa, która początkowo ma posmak ekscytującej przygody, szybko wymyka się spod kontroli, a bohaterowie zostają skazani na walkę o przetrwanie.

Film zawiera imponujące sceny lotu w kosmos, przewidując w jakimś sensie późniejszy rozwój lotów kosmicznych. To właśnie w filmie Langa po raz pierwszy użyto odliczania do startu!

Obraz realizowany był we współpracy z pionierem techniki raketowej Hermannem Oberthem, który pierwotnie planował zbudować na potrzeby filmu prawdziwą, działającą raketę. Pod silnym wpływem dzieła pozostawał również Wernher von Braun - twórca pocisku V2 i jeden z ojców amerykańskiego programu kosmicznego.

Kobieta na Księżycu to monumentalne widowisko, które łączy wizualną atrakcyjność z artystycznymi ambicjami. Szczególną uwagę zwraca scenografia, nawiązująca w niektórych scenach do filmowego nurtu ekspresjonizmu niemieckiego. W chwili premiery film nie był wielkim przebojem, jednak z biegiem czasu zyskał status dzieła kultowego.

Film został odrestaurowany cyfrowo przez Friedrich-Wilhelm-Murnau-Stiftung.

Film prezentowany z polskimi i angielskimi napisami.

Partnerem pokazu jest Goethe-Institut w Krakowie.

GABINET DOKTORA CALIGARI | *DAS CABINET DES DR. CALIGARI*

reż. Robert Wiene, Niemcy 1920, 71'

Tajemniczy doktor Caligari (Werner Krauss) za pośrednictwem swojego medium (Conrad Veidt) przepowiada przyszłość. W miasteczku dochodzi do serii morderstw. Przyjaciel jednej z ofiar podejrzewa, że za wszystkim stoi demoniczny Caligari.

Gabinet doktora Caligari to kamień milowy w dziejach horroru, a zarazem czołowy przedstawiciel filmowego ekspresjonizmu niemieckiego z udziałem najwybitniejszych aktorów lat 20. W tej utrzymanej w klimacie fantastycznego koszmaru, alegorycznej historii o demonicznym doktorze Caligari, teoretyk filmu Siegfried Kracauer widział zapowiedź dojścia do władzy Adolfa Hitlera.

Gabinet doktora Caligari jest filmem z ogromnymi ambicjami artystycznymi, widocznymi przede wszystkim w imponującej scenografii, pełnej zniekształceń, dziwnych cieni i ostrych kątów. Uwagę zwracają nierealistyczne obrazy miasteczka, niefunkcjonalne rekwizyty oraz krzywizny ograniczające ruch aktorów. W pamięci na długo zostaje ekspresyjna kreacja Conrada Veidta w roli somnambulika.

Data premiery filmu (26 lutego 1920 roku) bywa uznawana za symboliczne narodziny światowego kina artystycznego, adresowanego – jak pisze Tomasz Kłys – „nie do masowej, lecz elitarnej publiczności, może trochę snobistycznej, ale za to zorientowanej w estetycznych modach i intelektualnych trendach, nastawionej nie na rozrywkę, lecz na kontemplację sztuki”.

Film został odrestaurowany cyfrowo przez Friedrich-Wilhelm-Murnau-Stiftung.

Partnerem pokazu jest Goethe-Institut w Krakowie.

MOCNY CZŁOWIEK | MOCNY CZŁOWIEK

reż. Henryk Szaro, Polska 1929, 88'

Jeden z ostatnich polskich filmów epoki kina niemego.

Henryk Bielecki jest typem człowieka, dążącego za wszelką cenę do sławy i bogactwa. Jego bliski śmierci przyjaciel ukończył właśnie powieść, którą bohater pragnie sobie przywłaszczyć. Posuwa się do najgorszych czynów, aby stanąć w panteonie słynnych pisarzy.

W realizacji tego przejmującego i bardzo współczesnego dramatu wzięły udział, oprócz znanych polskich aktorów, gwiazdy europejskiego kina. Tytułową rolę brawurowo zagrał Grzegorz Chmara, znany rosyjski aktor, należący do Teatru Stanislawskiego. W filmie debiutowała niemiecka aktorka Agnes Kuck.

Nakręcony na podstawie powieści Stanisława Przybyszewskiego film przez lata uważany był za zaginiony. Jego jedyna kopia została odnaleziona w 1997 roku w Belgii. Warszawski *Wieczór* pisał o *Mocnym człowieku*, że „udowadnia niezbicie, że znajdujemy się na dobrej drodze i że wkrótce filmy polskie mogą już iść za granicę”. Wtórował mu *Głos Prawdy* słowami: „Sceny zbiorowe mogą służyć za wzór niejednemu realizatorowi zagranicznemu, a stroną techniczną można by zaimponować nawet wytwórniom spoza oceanu”.

Po raz pierwszy - w 1917 roku - *Mocnego człowieka* przeniósł na ekrany kin Wsiewołod Meyerhold, słynny rewolucjonista rosyjskiego teatru. 12 lat później tego samego zadania podjął się jego uczeń, Henryk Szaro, który - idąc tropem mistrza - wypełnił film formalnymi eksperymentami i nawiązaniem do niemieckiego ekspresjonizmu. Autorem imponujących, pełnych nietypowych efektów i rozwiązań formalnych zdjęć do filmu był Włoch Giovanni Vitrotti (*Quo Vadis*), który sportretował Warszawę końca lat 20. jako miejsce pełne pokus, grzechu i niebezpieczeństw.

Partner: Filмотeka Narodowa - Instytut Audiowizualny

MĘCZEŃSTWO JOANNY D'ARC | LA PASSION DE JEANNE D'ARC

reż. Carl Theodor Dreyer, Francja 1928, 81'

Przejmujący zapis ostatniego dnia życia Joanny d'Arc (wspaniała Renée Falconetti), która została skazana na śmierć na stosie. Prosta, niepiśmienna, 19-letnia dziewczyna podczas wykańczających przesłuchań przeciwstawia się swoim oprawcom. Jest pełna wiary i ufności w Boga, który wybrał ją na swoją posłanniczkę.

Duński reżyser Carl Theodor Dreyer – mistrz metafizycznego realizmu – po sukcesie filmu *Będziesz szanował żonę swoją* otrzymał propozycję realizacji epopei narodowej o postaci szczególnie ważnej dla historii Francji. Wybrał Joannę d'Arc – od 1920 roku świętą kościoła katolickiego, a zarazem kluczową postać wojny stuletniej. Scenariusz filmu został oparty na prawdziwych protokołach z przesłuchań Joanny, reżyser skupił się jednak wyłącznie na ostatnim dniu życia świętej (30 maja 1431 r.). Carl Theodor Dreyer ograniczył również scenografię filmu. Choć na potrzeby filmu wybudowano niemal całe średniowieczne Rouen, twórca wykorzystał tylko kilka lokacji, które filmował w dużym zbliżeniu i z użyciem skrajnie ascetycznych dekoracji.

Męczeństwo Joanny d'Arc uchodzi za apogeum artystycznych możliwości niemego kina. To film ukazujący w pełnej krasie potęgę filmowego zbliżenia oraz jego wpływ na emocje widza. Kluczowym środkiem wyrazu są twarze Joanny i jej oprawców, filmowane w białej, niemal abstrakcyjnej przestrzeni. Natchnione i niewinne spojrzenie dziewczyny Dreyer kontrastował z okrutnymi, brzydkimi i karykaturalnymi twarzami pozostałych bohaterów.

Film prezentowany z polskimi i angielskimi napisami.

**Kopia pochodzi ze zbiorów Gaumont.
Partnerem pokazu jest Instytut Francuski w Polsce.**

ASSUNTA SPINA | ASSUNTA SPINA

reż. Francesca Bertini, Gustavo Serena, Włochy 1915, 61'

Tytułowa bohaterka, Assunta Spina (Francesca Bertini), jest neapolitańską praczką, zaręczoną ze skłonny do przemocy rzeźnikiem (Gustavo Serena). Podczas miejskiego festynu dziewczyna tańczy ze starającym się o jej względy Raffaele (Luciano Albertini), co nie spodoba się jej zazdrosnemu narzeczonemu.

Assunta Spina, uważana za jeden z najcenniejszych włoskich filmów niemych, została zrealizowana na podstawie powieści Salvatore di Giacomo oraz opartej na niej sztuce teatralnej. Gwiazda filmu – Francesca Bertini – zanim stała się słynną aktorką, występowała w sztuce jako statystka w scenach rozgrywających się w pralni. W filmie *Assunta Spina* Bertini – pełniąc również funkcję współreżyserki – po raz pierwszy miała możliwość pokazania pełni swojego talentu. Artystka zaproponowała niezwykle współczesną i realistyczną technikę gry aktorskiej. Od kreowanej przez nią bohaterki, jej naturalnych zachowań, pozbawionych przesady gestów i ograniczonej mimiki wprost nie sposób oderwać wzroku.

Filmowi *Assunta Spina* udało się uchwycić unikalną atmosferę Neapolu początków XX wieku. Na ekranie pojawiają się ciasne uliczki, tłoczne stacje kolejowe, piękne krajobrazy, ruchliwe lokale gastronomiczne. Jednocześnie film aż kipi od emocji, jakie wywołują napięcia wewnątrz miłosnego trójkąta, którego historia pełna jest zazdrości, krzywdy i zbrodni.

Film prezentowany z polskimi i angielskimi napisami.

Partnerem pokazu jest Fondazione Cineteca di Bologna.

OPIUM | OPIUM

reż. Robert Reinert, Niemcy 1919, 92'

Angielski lekarz wyrusza do Chin, aby zbadać skutki działania opium. Zwiedzając palarnię narkotyku, uwalnia ze szponów właściciela przybytku młodą kobietę, sprowadzając na siebie niebezpieczeństwo. Dalsze losy zaprowadzą go m.in. do egzotycznych Indii.

Opium wyróżnia się nietypowymi jak na owe czasy zdjęciami, w których operator Helmar Lerski - na długo przez Orsonem Wellesem i Greggiem Tolandem - wykorzystał głębię ostrości. Kolorowane kadry, ich barwy oraz tony o konkretnym znaczeniu, zuchwałe obrazy, narkotyczne wizje, w których ukazują się elfy i nimfy, wzmacniają psychodeliczny klimat filmu.

W filmie wystąpili m.in. Conrad Veidt i Werner Krauss, odtwórcy głównych ról w późniejszym *Gabinecie doktora Caligari*, którzy w epoce kina niemego zagrali razem w aż 15 filmach. Twórca *Opium*, Robert Reinert jest dziś prawie w ogóle nie znany, choć w latach 1915-1925 wyreżyserował ponad 30 filmów. Żadne z jego dzieł nie zostało wspomniane w kluczowych opracowaniach tego okresu autorstwa Lotte Eisner i Siegfrieda Kracauera.

Aby zapobiec niepokojom w zrujnowanych wojną Niemczech, pod koniec I wojny światowej zniesiono cenzurę obowiązującą od początku konfliktu. Wytwórnice filmowe skorzystały z tej nowej swobody, tworząc liczne "filmy edukacyjne" (Aufklärungsfilm), ukrywające sensacyjne tematy pod pozorem zaangażowania w sprawy społeczne. Do tej grupy zaliczane jest m.in. *Opium*, w którym używki, przemoc i niewierność wkraczają w życie lekarza starającego się wykorzystać medyczne zalety narkotyku.

Opium to uniwersalna i aktualna opowieść o pokusie ucieczki w świat psychodelików czy narkotyków, która pojawia się, gdy rzeczywistość staje się zbyt trudna do udźwignięcia.

Okaleczony przez ówczesną cenzurę film został pieczołowicie zrekonstruowany przez Filmmuseum München i Filmmuseum Düsseldorf.

Film prezentowany z polskimi i angielskimi napisami.

Partnerem pokazu jest Goethe-Institut w Krakowie.

ALICJA W KRAINIE CZARÓW | ALICE IN WONDERLAND
reż. W.W. Young, USA 1915, 42'

Trzecia w historii kina ekranizacja *Alicji w Krainie Czarów* Lewisa Carolla, powieści naszpikowanej satyrycznymi aluzjami do postaci życia publicznego XIX-wiecznej Anglii, szaradami i zagadkami matematycznymi. Podczas rodzinnego pikniku Alicja (Viola Savoy) bawi się ze swoim kotem, a następnie wędruje w dół rzeki. Dziewczyna zasypia, a we śnie przenosi się do fantastycznego świata.

Zrealizowany w 1915 roku film W. W. Younga jako pierwszy połączył motywy z książki *Alicja w Krainie Czarów* oraz jej kontynuacji *Po drugiej stronie lustra*. Niestety dzieło Younga nie zachowało się w całości (pierwotnie trwało około godziny), a większość scen opartych na *Po drugiej stronie lustra* przepadła.

Alicja w Krainie Czarów to film, który wyróżniają osobliwe, starannie zaprojektowane kostiumy oraz perfekcyjna charakteryzacja aktorów. Mimo wielu niedostatków technicznych dzieło Younga trafnie oddaje oniryczny nastrój dzieł Lewisa Carolla i może z powodzeniem funkcjonować jako seria ożywionych ilustracji do kultowej książki. W żadnej innej adaptacji powieści Biały Królik nie nosił tak dobrze skrojonego surdutu, Niby

Żółw - zgrabnie uformowanej skorupy, zaś uśmiech Kota z Cheshire nigdy nie był równie zagadkowy.

Film w języku angielskim z polskimi napisami.

CIENIE | *SCHATTEN - EINE NÄCHTLICHE HALLUZINATION*
reż. Arthur Robison, Niemcy 1923, 85'

Wybitny, wyrafinowany estetycznie, niemiecki film ekspresjonistyczny.

Cienie zaskakują niezwykłym, poetyckim stylem i odważną próbą opowiadania wyłącznie za pośrednictwem obrazu (film jest pozbawiony plansz z napisami!).

Tajemniczy iluzjonista ze swoim teatrzykiem cieni gości na przyjęciu odbywającym się w zamku. Gospodarz jest chory z zazdrości ze względu na obecność czterech mężczyzn, którzy starają się uwieść jego żonę. Kiedy przedstawienie się rozpocznie, namiętność zapanuje nad rozsądkiem, a rzeczywistość nie będzie już tym, czym była.

W filmie dominują ujęcia cieni, sylwetek i odbić. Za znakomite zdjęcia odpowiada operator Fritz Arno Wagner (autor zdjęć do *M - Mordercy Langa* czy *Nosferatu* Murnaua).

Lotte Eisner w *Ekranie demonicznym* deklaruje, że reżyser Robison *porusza cieniami z równą maestrią, jak jego dziwny iluzjonista*. Siegfried Kracauer w słynnej książce *Od Caligario do Hitlera* twierdzi, że *Cienie należą do największych arcydzieł niemieckiego ekranu*.

Partnerem pokazu jest Goethe-Institut w Krakowie.